

Aika: To 17.10.2019 klo 10:15–16:00

Paikka: Nh. Lokki, 9. krs., Senaatti-kiinteistöt, Lintulahdenkatu 5, Helsinki

Läsnä:

Jari Auer, puheenjohtaja, Riikka Latva-Somppi, Siukku Nurminen, Tuomo Rainio, Nora Tapper, Henri Terho ja Annu Vertanen

Eija Aarnio, sihteeri

Asiantuntijoina: Timo Juolevi (rakennuttajapäällikkö, Senaatti-kiinteistöt), Juha Salmenperä (arkkitehti, AFKS), Reino Tapaninen (yliarkkitehti, OPH) ja Katri Barannik-Tolvanen (apulaisrehtori, SVK).

1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

2 Kilpailusääntöjen ja kilpailuohjelman tarkastaminen

Luettiin kilpailusäännöt ja kilpailuohjelma.

Todettiin, että kilpailuun oli kutsuttu seuraavat taiteilijat / taiteilijapari:

Heini Aho, Jasmin Anoschkin, Tiia Heinonen/Julia Kukkonen, Villu Jaanisoo, Antti Laitinen ja Alexander Reichstein

3 Ehdotusten kirjaaminen

Kirjattiin määräaikaan mennessä saapuneiksi kuusi ehdotusta seuraavilta nimimerkeiltä:

001 Kymmenen kappaletta

002 Puusta pudonnut

003 Huomenkoitto

004 Meditatiivinen kello

005 Listopad

006 ArbuusiYoga

4 Kilpailuehtojen täyttäminen

Todettiin, että kaikki ehdotukset täyttivät kilpailuohjelmassa asetetut vaatimukset.

Määräaikaan mennessä otettiin vastaan yhteensä kuusi ehdotusta. Hyväksytyn ehdotuksen sisään jättäneelle taiteilijalle tai taiteilijaparille maksetaan osallistumispalkkiona 3 000 euroa, joka on veronalaista tuloa.

5 Yleisarvostelu

Kilpailun tarkoituksena oli ollut hankkia luonnoksia Suomalais-venäläisen kouluun tulevaan uudisrakennukseen. Kilpailu oli järjestetty yhteistyössä Suomalais-venäläisen koulun ja Senaatti-kiinteistöjen kanssa. Kilpailukohteita olivat piha-alue, rakennuksen sisätiloissa sijaitsevat reitit ja 1. ja 2. krs. sijaitsevat mökit. Ehdotusten arvioinnissa painottuivat kilpailijoiden ehdotusten taiteellinen taso ja ajanmukaisuus sekä toteutus- ja kehityskelpoisuus. Kilpailun avulla haluttiin löytää ideoita uudisrakennukseen sekä sisä- että ulkotilaan toteutettavista paikkasidonnoista, pysyväisluonteisista julkisista teoksista, jotka luovat koulun tiloihin omaa identiteettiä.

Arvostelulautakunta piti luonnosehdotuksia korkeatasoisina, laadukkaina ja toteutuskelpoisina. Ehdotukset olivat huolella laadittuja. Kouluympäristö oli huomioitu materiaalien, aiheiden ja teosten sijoittelun kannalta hyvin. Kilpailukohteen luonne monikulttuurisena yhteisönä tuli myös joissakin ehdotuksissa esille. Mukana oli eri tekniikoita ja eri tavalla tilan haltuun ottavia ratkaisuja. Ehdotuksissa oli huomioitu teosten ylläpidettävyyden vaivattomuus ja elinkaarikustannusten kohtuullisuus. Ehdotusten materiaaleissa ja teknisissä ratkaisuissa oli ajateltu rakennusten käyttäjien ja omaisuuden turvallisuutta. Kaikki ehdotukset olivat sopivia jatkokehittelylle ja toteuttamiselle.

002 Puusta pudonnut -ehdotukseen liittyi pienoismalli.

Kilpailun aikana taiteilijat eivät esittäneet tarkentavia lisäkysymyksiä arvostelulautakunnalle tai arkkitehdeille.

Asiantuntijoina arvostelutyössä olivat toimineet Timo Juolevi (rakennuttajapäällikkö, Senaatti-kiinteistöt), Juha Salmenperä (arkkitehti, AFKS), Reino Tapaninen (yliarkkitehti, OPH), Tuula Väisänen (rehtori, SVK) ja Katri Barannik-Tolvanen (apulaisrehtori, SVK).

6

Teoskohtaiset arvioinnit

Merkittiin teoskohtaisiksi arvioinneiksi seuraavaa:

001 Kymmenen kappaletta

Teoskokonaisuus koostuu kymmenestä puukuutiosta, jotka hakataan täyteen nauloja. Kyseessä on yhteisöllinen teos, jonka toteutukseen kuka tahansa voi osallistua. Teos kertoo työn tekemisestä ja yhteisestä ponnistelusta lopputuloksen saavuttamiseksi. Teosidea on hieno ja tuottaa hienovaraista visuaalisuutta. Naulojen muodostama pinta on yhtä aikaa sattumanvarainen ja säännönmukainen, muotokieleltään lähes minimalistinen. Kalansuomumainen pinta on elävä ja kaunis, mutta samalla kylmä ja kuoreensa vetäytyvä, eikä tunnu tavoittavan lasten maailmaa. Rakennusteknisesti olisi ollut kiinnostavampaa, jos kuutioissa olisi käytetty erilaisia nauloja tai pinnoitteita. Myös naulauksen kuvioita olisi voitu varioida. Ehdotus jää jossain määrin hämäräksi, miten kuutiot rakentavat kokonaisuutta. Huolellisesti sijoiteltuna teos voisi luoda jännittävän reitin rakennuksen läpi.

002 Puusta pudonnut

Jättikokoinen omena ikkunareikineen koulutilassa on hausalla tavalla virkistävä ja voi toimia koko koulun keskipisteenä ja kohtaamispaikkana. Puun hedelmä, oppimisen hedelmä ja klassinen kasvun ja kiitoksen symboli yllättää koollaan ja kirkkaalla värillään harmonisen vaalean puurakennuksen keskellä. Ehdotus on ammattitaitoisesti suunniteltu, toiminnallinen ja käytettävä veistos koulun arkeen. Yhteisöllisyys toteutuu valmiissa taideteoksessa. Teos on osallistava ja houkuttelee vuorovaikutukseen. ”Matojen” reiät luovat teokseen ilmavuutta ja parantavat sen käyttömahdollisuuksia. Koko määrittää teoksen sijoittelua. Ehdotus antaa kuitenkin hyvät mahdollisuudet jatkokehittelyyn esimerkiksi teoksen toisenlaisen sijoittelun suhteen. Idea sarjallisuudesta tuntuisi vahvistavan konseptia.

003 Huomenkoitto

Teos koostuu seitsemästä koulun aulan katosta riippuvasta puukeinusta ja niissä kasvavista pronssitaimista. Keinu- ja kasviaihe on visuaalisesti keveä, liikkuva ja leikkisä, samalla sisältäen myös vakavampia ja syvempiä sisällöllisiä sävyjä. Ajatus keinuista ja taimista, jotka itsenäisesti kohoavat tilassa on yht’ aikaa herkkä ja voimakas ja sopii

aiheeltaan hyvin koulumaailmaan. Materiaalivalintana kasvien valaminen pronssista saattaa antaa kuitenkin raskaan vaikutelman eikä välitä ajatusta kasvun ja uudistumisen vapaudesta ja joustavuudesta. Teoksen sijoittelu ei tue saavutettavuutta, vaikkakin katosta ripustettavat keinut sinänsä ovat kevyt – ja onnistuneesti toteutettuna myös kaunis – ratkaisu. Teosta voi tarkastella lähempää vain toisen kerroksen parvelta. Myös huoltotoimenpiteet pitää erityisesti huomioida teoksen sijoituksessa lähes viiden metrin korkeuteen.

004 Meditatiivinen kello

Ehdotus on sarja tiimalasimaisesti toimivia lasiveistoksia. Kellot ovat jatkuvassa liikkeessä, jolloin niiden sisällä oleva värillinen hiekka valuu lasisten muodon eri kurveissa tipahtaen lasimuodon pohjalle. Ehdotuksen ideaa pidetään kiehtovana, joka laajentaa perinteisen kellotaulun merkitystä ja ajan mittaavuutta runolliseen suuntaan.

Meditatiivinen kello on erilainen ja raikas, katsetta ja kiinnostusta vangitseva ikiliikkuja. Aika ja liike yhdistyvät kauniista antaen ajatuksen vapaasti pohtia ajan olemusta. Hienovarainen kineettinen teos sopii temaattisesti monikulttuuriseen kouluympäristöön. Teos tarjoaa myös pedagogisen ajatuksen; teos on yhteisen ihmettelyn aihe ja haastaa ajattelemaan arkisia ja itsestään selvänä pidettyjä asioita uudesta näkökulmasta. Visuaalisuutta voisi kehittää edelleen, nyt muotojen välisiä yhteyksiä on vaikea hahmottaa. Kellotaulun muotoa voisi vielä korostaa, jotta ajatus ajan mittaamisesta nousisi vahvemmin esiin. Idean kierrosnopeudesta (kierros/minuutti) liittyy liikkeen kuitenkin vahvasti ajan mittaamisen ajatukseen.

005 Listopad

Ehdotus koostuu venäläisten kirjailijoiden muotokuvareliefeistä ja käsin kirjoitetuista tekstikatkelmista. Aiheen ja toteutuksen osalta teosehdotus on varsin raskas ja yllätyksen. Yhteys venäläiseen kulttuuriin ja sen historiaan on korostetun voimakas, mutta samalla hieman ulkokohtainen. Se jää klassikkokirjailijoita esittelevälle tasolle eikä vuoropuhelua kouluympäristön kanssa synny. Voisiko yhteisöllisyys tapahtua esimerkiksi oppilaiden kirjailijavalintojen kautta? Tekstiratkaisuja on viime vuosina toteutettu varsin paljon ja kielellinen yhteys on liiankin ilmeinen. Kauniilla käsialalla kirjoitetut otteet pronssiin valettuina ovat sinällään tyylikkäitä.

006 ArbuusiYoga

Ulko- ja sisätilaa hyödyntävä teoskokonaisuus antaa mahdollisuuksia erilaisten reittien luomiseen ja löytämisen ilon tuottamiseen. Pihan pronssinen monumentaaliveistos tuo absurdiutta uuteen arkkitehtuuriin, mutta jää kuitenkin irralliseksi taideteokseksi. Ehdotus olisi kiinnostavampi, jos se olisi selkeästi yksittäinen kohde, jonka mittakaavaa tulisi vielä harkita toisin. Sisätilaan sijoittuvat pienet keramiikkaveistokset yllättäisivät varmasti raikkaasti mielikuvitusta ruokkivilla eläinaiheillaan, mutta tilallista vuoropuhelua ei tapahdu niiden välillä. Teoskokonaisuus on mielikuvituksellinen ja hauska, mutta ei haasta katsojaa syvällisempiin pohdiskeluihin. Hahmojen yhteys rakennukseen tai koulumaailmaan jää vähäiseksi.

7

Voittajasta päättäminen

Päätettiin yksimielisesti, että 1. sijalle asetetaan ehdotus n:o 004, Meditatiivinen kello. Muita ehdotuksia ei asetettu paremmuusjärjestykseen.

8

Palkitun ehdotuksen toteuttaminen

Päätettiin, että lähdetään jatkokehittämään ja toteuttamaan voittajaehdotusta. Teos pyritään toteuttamaan vuosien 2020–2021 aikana. Rakennus valmistuu syksyllä 2021.

9

Nimimerkkikuoren avaaminen

Avattiin 1. sijalle asetetun ehdotuksen nimimerkkikuori ja todettiin, että nimimerkki n:o 004, Meditatiivinen kello kuuluu taiteilija Heini Aholle.

10

Tulosten julkistaminen, näyttelystä ja ehdotusten noudosta päättäminen

Kilpailun tulos julkistetaan torstaina 31.10.2019. Palkittu luonnosehdotus ja kilpailupöytäkirja pannaan nähtäville 31.10.2019–7.5.2020 väliseksi ajaksi kilpailun internetsivulle www.valtiontaideteostoimikunta.fi/svk-taidekilpailu. Lähetetyn pienoismallin voi tulla noutamaan takaisin 7.5.2020 mennessä, jonka jälkeen se tuhotaan.

11

Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16:00.